

ZPRÁVA O UPLATŇOVÁNÍ POLITIKY ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2008

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

OBSAH

Úvod	3
a) Vyhodnocení plnění úkolů PÚR	5
1. Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území – vyhodnocení jejich uplatňování [PÚR kapitola 2. čl. (10) až (čl. 32)]	6
2. Rozvojové oblasti a rozvojové osy – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 3. čl. (33) až čl. (64)]	8
3. Specifické oblasti – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 4. čl. (65) až čl. (75)]	9
4. Koridory a plochy dopravní infrastruktury – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 5. čl. (76) až čl. (133)]	11
5. Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 6. čl. (134) až čl. (169)]	14
6. Další úkoly pro územní plánování – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 7. čl. (170) až čl. (175)]	16
b) Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci	18
c) Posouzení vlivů zásad územního rozvoje jednotlivých krajů, podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením, například politik, strategií, koncepcí, plánů, programů, generelů, na uplatňování politiky územního rozvoje	22
1. Posouzení vlivů ZÚR na uplatnění PÚR	22
2. Posouzení vlivů podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením na uplatnění PÚR	22
d) Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje	23
1. Obecné návrhy na aktualizaci PÚR	23
2. Návrhy na aktualizaci kapitol 2. – 4. PÚR	25
3. Návrhy na aktualizaci kapitol 5. a 6. PÚR, obsahující rozvojové záměry republikového významu	26
4. Návrhy na aktualizaci kapitoly 7. PÚR	29
e) Stanovisko podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny	31
f) Stanovisko Ministerstva životního prostředí zpracované na základě kritérií podle přílohy č. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s uvedením, zda má být aktualizace PÚR posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí	31
g) Návrh opatření, která je nutno provést v územně plánovací činnosti krajů a obcí, v činnosti ministerstev a jiných ústředních správních úřadů	31
Vysvětlení používaných pojmů	32
Používané zkratky	33
Přílohy 1a, 1b, 1c - přehled o stavu plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a úkolů pro územní plánování - viz materiál IV.	

Úvod

Politika územního rozvoje ČR 2008 (dále též PÚR) byla v souladu se zákonem č.183/2006 Sb., platným od 1. 1. 2007¹ do dvou let po nabytí jeho účinnosti pořízena Ministerstvem pro místní rozvoj (dále též MMR), jejím zpracovatelem byl Ústav územního rozvoje (dále též ÚÚR). PÚR byla schválena usnesením vlády České republiky č. 929 ze dne 20. července 2009.

PÚR je nezastupitelným závazným nástrojem územního plánování vlády ČR k usměrňování územního rozvoje² ve věcech republikového významu³. Poskytuje základní rámce pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí a pro koordinaci činnosti ministerstev, jiných ústředních správních úřadů a jimi řízených úřadů, které mají dopad na využívání území, na jeho uspořádání nebo které jsou podmínkami území zásadně ovlivňovány. Z tohoto důvodu stavební zákon (dále též stavební zákon, zákon, SZ) ukládá MMR povinnost ve spolupráci s ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a kraji zpracovat každé 4 roky Zprávu o uplatňování politiky územního rozvoje (dále též Zpráva) a předkládat ji vládě ČR jako podklad pro rozhodnutí o usměrňování územního rozvoje v dalším 4letém období. První Zprávu zákon ukládá zpracovat do 4 let od schválení PÚR⁴, tj. do 20. července 2013.

Obsah Zprávy je rovněž upraven zákonem⁵, s ohledem na to je členěna na následující kapitoly:

- a) Vyhodnocení plnění úkolů politiky územního rozvoje;
- b) Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci;
- c) Posouzení vlivu zásad územního rozvoje jednotlivých krajů, podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením, například politik, strategií, koncepcí, plánů, programů, generelů, na uplatňování politiky územního rozvoje;
- d) Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje;
- e) Stanovisko podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny;
- f) Stanovisko Ministerstva životního prostředí zpracované na základě kritérií podle přílohy č. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s uvedením, zda má být aktualizace politiky územního rozvoje posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí;
- g) Návrh opatření, která je nutno provést v územně plánovací činnosti krajů a obcí, v činnosti ministerstev a dalších ústředních správních úřadů.

¹ Viz zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění pozdějších předpisů, (dále též SZ) §§ 31 až 34

² Viz PÚR, čl. 3

³ Viz SZ § 5 odst. 5 a § 2 odst. 2 písm. h)

⁴ Viz SZ § 35 odst. 1

⁵ Viz SZ § 35 odst. 2

Účelem *Zprávy* je vyhodnotit uplatňování PÚR a poskytnout vládě podklad pro rozhodnutí o aktualizaci platné PÚR nebo o zpracování nového návrhu PÚR⁶ v případě, že z tohoto vyhodnocení vyplynou důvody pro celkové přepracování doposud platné PÚR. S ohledem na účel PÚR⁷ je vyhodnocení uplatňování PÚR zaměřeno na:

- plnění úkolů územního plánování a na provádění koordinace tvorby a aktualizace zásad územního rozvoje;
- plnění úkolů ministerstev a jiných ústředních správních úřadů a na provádění koordinace jejich odvětvových a meziodvětvových koncepcí, politik, strategií a dalších dokumentů;
- koordinaci rozvojových záměrů⁸, tj. záměrů na změny v území⁹ republikového významu, zejména pro dopravní a technickou infrastrukturu a pro zdroje jednotlivých systémů technické infrastruktury, které svým významem, rozsahem nebo předpokládaným využitím ovlivní území více krajů.

V územně plánovací činnosti je uplatňování PÚR zabezpečováno následujícím způsobem:

- PÚR je (v celém svém rozsahu) „... závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.“¹⁰;
- zásady územního rozvoje (dále též ZÚR) „... v nadmístních souvislostech území kraje zpřesňují a rozvíjejí cíle a úkoly územního plánování v souladu s politikou územního rozvoje ...“¹¹, v ZÚR kraje zpřesňují oblasti, osy, koridory a plochy uvedené v PÚR¹²;
- kraje a obce jsou povinny uvést jimi vydanou územně plánovací dokumentaci do souladu s následně schválenou politikou územního rozvoje¹³. Do té doby nelze rozhodovat a postupovat podle částí ÚPD, které jsou v rozporu s následně schválenou PÚR.;
- MMR ve svých stanoviscích k pořizovaným ZÚR (včetně jejich aktualizací) posuzuje jejich soulad s PÚR a zajištění koordinace využívání území¹⁴;
- krajské úřady ve svých stanoviscích k pořizovaným územním plánům posuzují jejich soulad s PÚR, s územně plánovací dokumentací vydanou krajem a zajištění koordinace využívání území¹⁵;
- ministerstva a jimi řízené úřady uplatňují stanoviska jako dotčené orgány k ochraně veřejných zájmů podle zvláštních právních předpisů při pořizování územně plánovací dokumentace. PÚR je podkladem pro tuto jejich činnost.

V činnosti ministerstev a jiných ústředních správních úřadů je uplatňování PÚR zabezpečováno plněním usnesení vlády České republiky č. 929/ 2009, bodu IV. 1, který ukládá členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů

„ a) *dodržovat Politiku územního rozvoje České republiky 2008 při zpracovávání koncepčních dokumentů v působnosti jimi řízených ministerstev a úřadů,*

b) *plnit úkoly stanovené Politikou územního rozvoje České republiky 2008.“*

⁶ Viz SZ § 35 odst. 4

⁷ Viz SZ § 31 odst. 1, dále též PÚR, část 1.1. „Účel politiky územního rozvoje České republiky“

⁸ Viz PÚR, čl. 3

⁹ Viz SZ § 2 odst. 1 písm. a)

¹⁰ Viz SZ § 31 odst. 4

¹¹ Viz SZ § 36 odst. 3

¹² Viz vyhl. č.500/2006 Sb., příloha č. 4.

¹³ Viz SZ § 5 odst. 6, § 41 odst. 4, § 54 odst. 5 a § 71 odst. 4

¹⁴ Viz SZ § 37 odst. 9

¹⁵ Viz SZ § 50 odst. 7

Vyhodnocení uplatňování PÚR je uvedeno v kapitolách **a)** až **c)** Zprávy, v nich jsou navržena dílčí doporučení pro aktualizaci PÚR, která jsou shrnuta v kap. **d)** Zprávy. Ve Zprávě jsou uvedeny též další podněty republikového významu, které vyplynuly rovněž z činnosti Konzultačního výboru PÚR¹⁶. Tento výbor zajišťuje soustavnou spolupráci MMR, Ústavu územního rozvoje, ministerstev, dalších ústředních správních úřadů a krajů. V kapitole **g)** Zprávy jsou doporučena opatření v územně plánovací činnosti krajů a obcí, v činnostech ministerstev a dalších ústředních správních úřadů, které mají zásadní vliv na uplatňování PÚR.

Při zpracování Zprávy byly využity poznatky, které v období 2009 až 2013 přinesly zejména:

- dokumenty a podklady jednotlivých ministerstev a jiných ústředních správních úřadů, které mají vliv na uspořádání území v mezinárodních a republikových souvislostech, zejména dokumenty určené k podpoře regionálního rozvoje¹⁷;
- výstupy územně plánovací činnosti krajů a obcí, zejména zásady územního rozvoje vydané kraji¹⁸, a dále územně analytické podklady krajů (dále též ÚAPk), a jejich aktualizace;
- mezinárodní dokumenty¹⁹, zejména EU (např. územní soudržnosti EU) a Rady Evropy, které souvisí a mohou ovlivnit územní rozvoj ČR a dokumenty sousedních států, usměrňujících jejich územní rozvoj, např. [např. *Územní agenda EU 2020, Lipská charta o udržitelných evropských městech, Toledská deklarace, Návrh nařízení o hlavních směrech Unie pro rozvoj TEN-T (revize TEN-T), Společný dokument územního rozvoje států V4+2*];
- zprávy o stavu životního prostředí²⁰;
- judikáty Nejvyššího správního soudu, které se vztahují k PÚR a k jejímu uplatňování;
- činnost Konzultačního výboru PÚR;
- další náměty na aktualizaci PÚR od ministerstev, jiných ústředních správních úřadů, krajů, obcí a veřejnosti.

a) Vyhodnocení plnění úkolů PÚR

V PÚR jsou obsaženy:

- **obecné úkoly**, tj. takové, které mají povahu obecně a dlouhodobě platných požadavků;
s ohledem na charakter a stav konkrétního území vyžaduje jejich uplatňování rozdílné přístupy v činnosti složek veřejné správy, pro které je PÚR závazná. Termíny jejich plnění nelze proto jednoznačně stanovit. Tyto úkoly jsou obsaženy především v kapitole 2 PÚR „*Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území*“, vyhodnocení plnění těchto úkolů viz následující část Zprávy bod 1.

V člancích (39), (68), (80), (138), (172) a (175) PÚR jsou uvedeny Úkoly pro územní plánování, ve kterých jsou další obecně platné požadavky na územně plánovací činnost krajů a obcí, které se nevazí ke konkrétní oblasti, ose nebo rozvojovému záměru. Jejich plnění je průběžně zajišťováno stanovisky MMR k pořizovaným ZÚR nebo krajských úřadů k pořizovaným územním plánům a regulačním plánům.

¹⁶ Viz kapitola „Vysvětlení používaných pojmů“ Zprávy

¹⁷ Viz např. zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

¹⁸ § 187 odst. 3 SZ stanovil povinnost pořádit ZÚR nejpozději do 5 let po dni nabytí účinnosti SZ, tj. do 31. 12. 2011

¹⁹ Příslušné dokumenty a podklady jsou dostupné na internetové adrese: <http://www.uur.cz/pur-2011>

²⁰ Komplexní hodnotící dokument v gesci MŽP vytvářený a předkládaný každoročně vládě ČR od roku 1993

- **adresné úkoly**, tj. takové, u kterých byl stanoven v PÚR konkrétní garant plnění úkolu (ministerstvo či jiný ústřední správní úřad), v odůvodněných případech s termínem plnění úkolu nebo tento úkol souvisí s konkrétní rozvojovou oblastí, osou, specifickou oblastí nebo rozvojovým záměrem.

Celkem bylo v PÚR stanoveno 66 adresných úkolů, z toho:

- o 40 úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady, 29 z nich s termíny plnění v rozmezí let 2009 až 2015;
- o 26 úkolů pro územní plánování, souvisejících především s konkrétní oblastí, osou nebo rozvojovým záměrem. Pro plnění těchto úkolů nebyly stanoveny termíny s ohledem na jejich charakter a dále proto, že územním samosprávám lze uložit termín vydání územně plánovací dokumentace jen zákonem, nikoliv PÚR. V ní lze pouze koordinovat návaznost územně plánovací činnosti krajů a obcí (viz výše popsané uplatňování PÚR).

Plnění adresných úkolů bylo průběžně sledováno a vyhodnocováno v rámci činnosti Konzultačního výboru. Na webových stránkách²¹ MMR byly po každém jednání Konzultačního výboru zveřejňovány tabulkové přehledy s aktuálním stavem plnění úkolů se stanovenými garanty a termíny. Tento způsob sledování úkolů se jednoznačně osvědčil, byl pozitivně hodnocen i v materiálu *Komparativní analýza přípravy veřejných strategií v zahraničí a v České republice*, zpracovaném v rámci projektu MF „Metodika přípravy veřejných strategií“²².

Plnění úkolů územního plánování (obecných i adresných) bylo v řadě případů závislé na splnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady. Podrobněji viz následující podkapitoly 1. – 6. v kapitole a) a přílohy této zprávy 1a, 1b, 1c.

1. Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území – vyhodnocení jejich uplatňování [PÚR kapitola 2. čl. (10) až (čl. 32)]

Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území (dále též republikové priority) podle § 31 stavebního zákona určují požadavky na konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů územního plánování a určují strategii a základní podmínky pro jejich naplňování v územně plánovací činnosti krajů a obcí a při tvorbě resortních koncepcí s důsledky pro území²³.

Uplatňování priorit patří mezi obecné úkoly PÚR, které je nutné zohledňovat i při plnění adresných úkolů územního plánování, rovněž je nezbytné je uplatňovat při rozhodování o změnách v území. Vzhledem k tomuto významu priorit a na podporu jejich plnění, zejména v činnosti orgánů územního plánování, byl zpracován a vydán materiál *Pomůcka k uplatňování republikových priorit PÚR ČR 2008*²⁴.

²¹ <http://www.mmr.cz/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky/Politika-uzemniho-rozvoje-CR-2008>

²² <http://www.mfcr.cz>, doba realizace projektu byla od 1. 9. 2010 do 31. 8. 2012

²³ Viz PÚR čl. (11)

²⁴ *Pomůcka k uplatňování republikových priorit PÚR ČR 2008*, červen 2010, zpracoval Ústav územního rozvoje ve spolupráci s MMR. Účelem pomůcky je napomoci k určení a konkretizaci strategií a základních podmínek pro naplňování těchto priorit v územně plánovací činnosti krajů a obcí. Pomůcka poskytuje informaci jak postupovat a co neopominout při implementaci priorit PÚR ČR 2008. Objasňuje vztah republikových priorit k příslušným evropským dokumentům. : <http://www.mmr.cz/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Metodicke-pomucky-pro-implementaci-Politiky-uzemni>

Kraje uplatnily republikové priority PÚR v ZÚR, především v kapitole *Priority územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje*, promítly je také do dalších částí ZÚR, např. do specifických oblastí, do části ochrana a rozvoj hodnot území kraje, do ploch a koridorů dopravní infrastruktury atd. Uplatňování priorit územního plánování zajišťují krajské úřady rovněž ve stanoviscích k územně plánovací činnosti obcí, zejména k pořizovaným územním plánům.

V rámci územně plánovací činnosti krajů a obcí byly zjištěny problémy s uplatňováním priority v čl. (23) a (24). Priorita v čl. (23) uvádí „... *nepřípustné je vytváření nových úzkých hrdel na trasách dálnic, rychlostních silnic a kapacitních silnic; jejich trasy, jsou-li součástí transevropské silniční sítě volit tak, aby byly v dostatečném odstupu od obytné zástavby hlavních center osídlení.*“ Problematika úzkých hrdel byla do této priority včleněna na základě požadavku MŽP s odvoláním na Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1692/96/ES z roku 1996 „o hlavních směrech Společenství pro rozvoj transevropské dopravní sítě“, ve znění pozdějších úprav z roku 2004. Obecná formulace podmínky „*dostatečný odstup od obytné zástavby hlavních center osídlení*“ umožňuje v konkrétních případech diametrálně odlišné výklady a je v územně plánovací činnosti v této podobě prakticky neuplatnitelná, kromě toho opomíjí možnost ochrany stávající zástavby jinými vhodnými opatřeními v území, např. protihlukovými stěnami, zemními valy apod. Z tohoto důvodu je účelné přehodnotit formulaci této priority při zachování jejího smyslu a v souvislosti s tím i priority v čl. (24), která vyžaduje – „...*Možnosti nové výstavby posuzovat vždy s ohledem na to, jaké vyvolá nároky na změny veřejné dopravní infrastruktury a veřejné dopravy...*“. Možnost nové výstavby posuzovat vždy s ohledem na to, jaké vyvolá nároky na změny veřejné dopravní infrastruktury a veřejné dopravy. Možnost výstavby je třeba dostatečnou infrastrukturou (a to nejen dopravní) přímo podmínit.

Ministerstva vycházela z republikových priorit při zpracování svých strategických dokumentů, generelů atd. – např. MZe při přípravě *Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod*²⁵ nebo MMR při přípravě *Koncepce bydlení ČR do roku 2020*

Podrobněji plnění úkolů viz Příloha 1a, 1c.

Požadavky na aktualizaci PÚR:

Republikové priority byly stanoveny s ohledem na požadavky vyplývající z řady dokumentů²⁶, zaměřených na územní rozvoj v evropských souvislostech (např. dokumenty EU, Rady Evropy) a národních souvislostech (např. resortní koncepce, politiky a strategie). Řada těchto dokumentů byla po schválení PÚR v roce 2009 aktualizována, případně byly zpracovány nové dokumenty se zaměřením na územní rozvoj, např. Územní agenda EU 2020 z roku 2011. Tyto nové podněty bude v rámci aktualizace PÚR nezbytné vyhodnotit a případně zohlednit. Je nezbytné prověřit účelnější formulaci čl. (23) a (24), popřípadě zvážit zpřesnění formulací i dalších článků priorit.

²⁵ Protokol o pořízení generelu byl podepsán ministry MZe a MŽP v 09/2011, č.j. 134861/2011-MZE-15120 a č.j. 68115/ENV/11

²⁶ Viz kapitola 2 PÚR

2. Rozvojové oblasti a rozvojové osy – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 3. čl. (33) až čl. (64)]

Rozvojové oblasti (dále též OB) a rozvojové osy (dále též OS) jsou vymezovány v územích, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního a republikového významu existují zvýšené požadavky na změny v území²⁷.

OB byly v PÚR stanoveny výčtem příslušejících obvodů obcí s rozšířenou působností (dále též ORP), popř. jejich částí. OS určila PÚR pouze směrově, bez vymezení dotčených ORP.

Pro OB a OS ukládá PÚR v čl. (39) obecný úkol územního plánování. V písm. c) v čl. (39) je krajům uloženo v ZÚR upřesnit vymezení OB a OS v rozlišení na území jednotlivých obcí²⁸. Podkladem pro toto upřesnění jsou především územně analytické podklady obcí, ÚAPk a jejich aktualizace. Kraje Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Pardubický a kraj Vysočina provedly upřesnění OB a OS v rozlišení jednotlivých katastrálních území (dále též k. ú.) vzhledem k tomu, že se v nich podmínky z hlediska charakteru OB nebo OS zpravidla výrazně liší. Tento přístup se ukazuje proto jako odůvodněný a je účelné jej zohlednit při aktualizaci PÚR.

Pro rozvojové oblasti a rozvojové osy nebyly stanoveny adresné úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady.

Osm adresných úkolů pro územní plánování ke konkrétní rozvojové oblasti nebo rozvojové ose je plněno v rámci pořizování ZÚR a dále je krajské úřady uplatňují rovněž ve stanoviscích k územně plánovací činnosti obcí, zejména k pořizovaným územním plánům. **Podrobněji plnění úkolů viz Příloha 1a, 1b, 1c.**

Požadavky na aktualizaci PÚR:

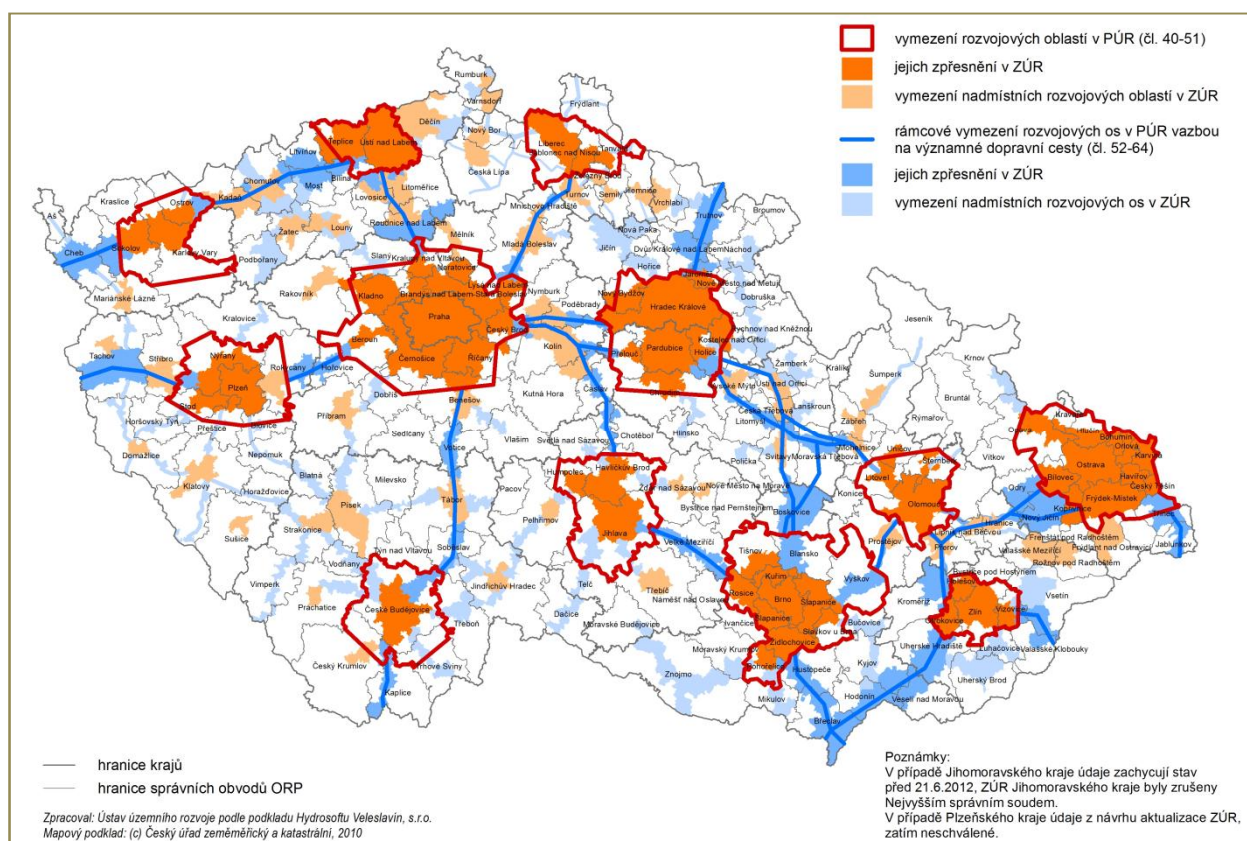
Potřeba případné úpravy vymezení OB a OS v rámci aktualizace PÚR bude prověřena na základě poznatků, které vyplynuly ze zpracování ZÚR, vydaných po schválení PÚR, a z posledních aktualizací ÚAPk.

Úpravou čl. (39) písm. c) odstranit pochybnosti o možnosti upřesnit vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os v odůvodněných případech na jednotlivá katastrální území obcí.

²⁷ Viz čl. (33) v PÚR

²⁸ Upřesnění vymezení OB a OS vyplývá mj. z Přílohy č. 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb. a z čl. (39) písm. c) v PÚR a je chápáno jako zúžení vymezení z PÚR, vzhledem k tomu, že PÚR stanovuje pouze rámce pro navazující územně plánovací činnost krajů a obcí

Porovnání vymezení OB a OS podle PÚR s jejich upřesněním v ZÚR

3. Specifické oblasti – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 4. čl. (65) až čl. (75)]

Specifické oblasti jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území, tj. problémy se zajištěním vyváženého vztahu příznivého životního prostředí, hospodářského rozvoje a soudržnosti společenství obyvatel území (uvedené v důvodech vymezení). Přitom se jedná o území se specifickými hodnotami anebo se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje²⁹.

Specifické oblasti zahrnují obce, ve kterých je dle zjištěných skutečností nejnaléhavější potřeba řešení problémů z hlediska udržitelného rozvoje území. Účelem vymezení specifických oblastí je, aby v nich kraje, ministerstva a jiné ústřední správní úřady v rámci svých působností vytvářely podmínky pro odstranění problémů s cílem umožnit udržitelný rozvoj území a to v souladu s cíli a úkoly územního plánování definovanými stavebním zákonem a při respektování republikových priorit územního plánování a ochrany přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území³⁰.

²⁹ Viz čl. (65) v PÚR

³⁰ Viz čl. (66) v PÚR

PÚR v čl. (68) ukládá obecný úkol územního plánování, v písm. a) je krajům uloženo v ZÚR upřesnit vymezení specifických oblastí dle potřeby na území jednotlivých obcí³¹. Podkladem pro toto upřesnění jsou především ÚAP a jejich aktualizace (viz odkaz pod čarou²⁷). Kraje Jihočeský a Středočeský upřesnily specifické oblasti v rozlišení na jednotlivá k.ú. Jejich podmínky se totiž s ohledem na účel specifické oblasti zpravidla výrazně liší. Tento přístup se ukazuje v řadě případů jako odůvodněný a je proto účelné jej zohlednit při aktualizaci PÚR. V některých případech jsou v ZÚR částečné odchylky (např. v ZÚR Olomouckého, Moravskoslezského a Ústeckého kraje) od vymezení specifických oblastí v PÚR, které bude třeba při aktualizaci PÚR prověřit.

Dvanáct adresných úkolů pro ministerstva a jiné správní úřady se váže ke konkrétním specifickým oblastem, z nich dva úkoly měly stanovený termín plnění k roku 2010³² a 2011³³. Oba úkoly byly splněny.

Sedm adresných úkolů pro územní plánování pro konkrétní specifickou oblast je plněno v rámci pořizování ZÚR a dále je krajské úřady uplatňují ve stanoviscích k územně plánovací činnosti obcí, zejména k pořizovaným územním plánům.

Podrobněji plnění úkolů viz Příloha 1a, 1b, 1c.

Požadavky na aktualizaci PÚR:

Potřeba případné úpravy vymezení specifických oblastí v rámci aktualizace PÚR bude prověřena na základě posledních aktualizací ÚAPk a poznatků, které vyplynuly ze zpracování ZÚR, vydaných po schválení PÚR.

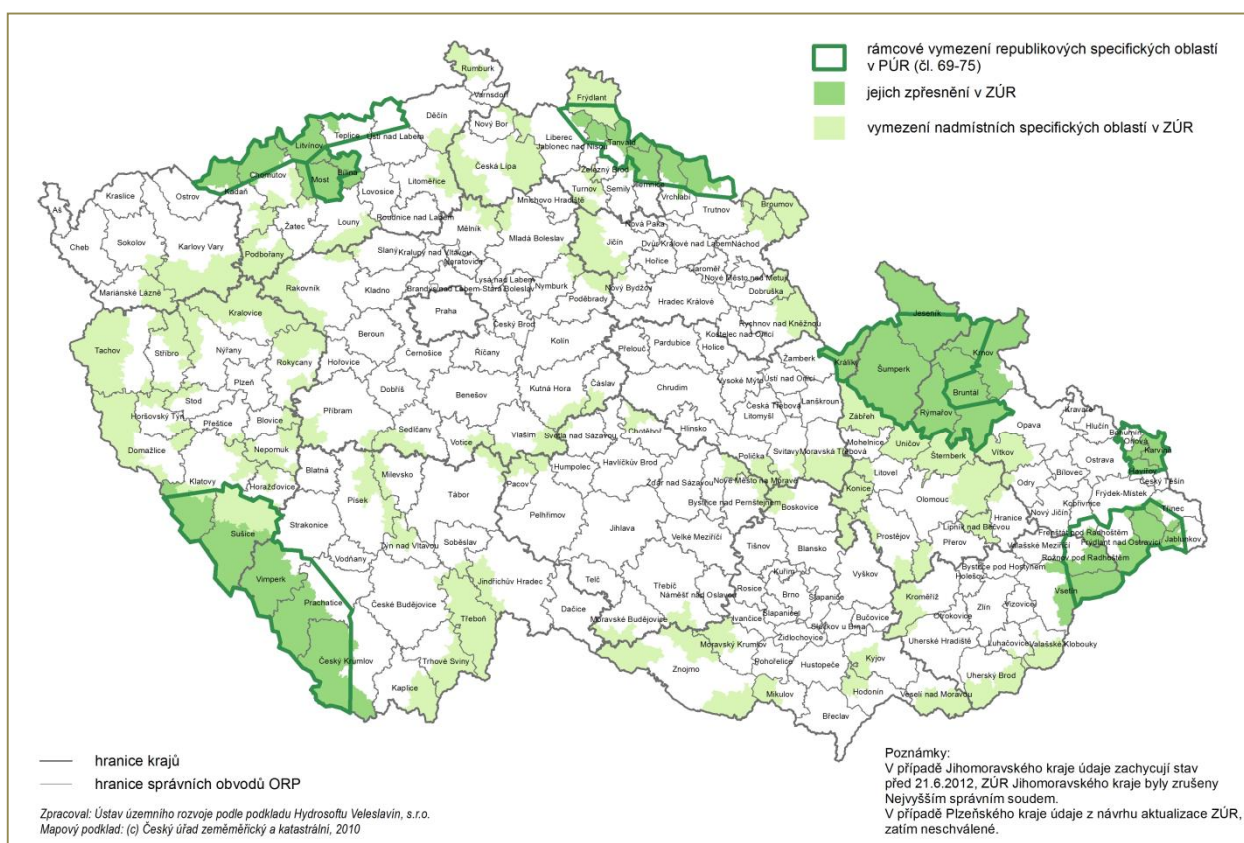
Úpravou čl. (68) písm. a) odstranit pochybnosti o možnosti upřesnit vymezení specifických oblastí v odůvodněných případech na jednotlivá katastrální území obcí.

³¹ Upřesnění vymezení specifických oblastí vyplývá mj. z Přílohy č. 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb. a z čl. (68) v PÚR písm. a) a je chápáno jako zúžení vymezení z PÚR, vzhledem k tomu, že PÚR stanovuje pouze rámce pro navazující územně plánovací činnost krajů a obcí

³² Viz čl. (72) Specifická oblast Karvinsko

³³ Viz čl. (75) Specifická oblast Krkonoše – Jizerské hory

Porovnání vymezení specifických oblastí dle PÚR s jejich upřesněním v ZÚR

4. Koridory a plochy dopravní infrastruktury – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 5. čl. (76) až čl. (133)]

Dopravní infrastruktura jako součást veřejné infrastruktury je zřizována a užívána ve veřejném zájmu. Účelem vymezení koridorů dopravy v PÚR je ochrana ploch pro umístění např. pozemních komunikací, drah, vodních cest a letišť, které mají vliv na rozvoj území České republiky, svým významem přesahují území jednoho kraje a umožní propojení základní sítě dopravních cest na území České republiky a se sousedními státy³⁴.

S ohledem na příslušná ustanovení stavebního zákona a prováděcích předpisů se v PÚR vymezením koridorů dopravní infrastruktury rozumí uvedení míst, která mají být spojena příslušnou pozemní komunikací, dráhou, vodní cestou. Tímto vymezením se v PÚR vyjadřuje republiková potřeba takového spojení a požadavek jeho zohlednění v územně plánovací činnosti i v činnosti příslušných resortů³⁵.

PÚR v čl. (80) ukládá obecný úkol územního plánování, v písm. a) je krajům uloženo v ZÚR upřesnit vymezení ploch a koridorů dopravní infrastruktury³⁶.

22 adresných úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady bylo stanoveno pro koridory a plochy dopravní infrastruktury, z toho 21 úkolů mělo stanovený termín, který v 6 případech dodržen nebyl:

³⁴ Viz čl. (76) v PÚR

³⁵ Viz Důvodová zpráva k PÚR

³⁶ Upřesnění vymezení ploch a koridorů vyplývá také z Přílohy č. 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb.

- 1) koridory konvenční železniční dopravy čl. (89) ŽD1: koridor Brno-Přerov a čl. (95) ŽD7: koridor Pardubice - Česká Třebová - Brno, vodní doprava čl. (123) VD1 písm. b): koridor Pardubice - hranice SRN, koridory kombinované dopravy čl. (129) KD1: koridory Polsko – Frýdlant – Turnov - Mladá Boleslav – Milovice - Lysá nad Labem - Praha a Polsko – Lichkov - Ústí nad Orlicí a plochy pro veřejná logistická centra čl. (130) VLC. Garantem plnění těchto úkolů je ministerstvo dopravy (dále též MD).

Úkol pro MD v čl. (89) ŽD1 - koridor konvenční železniční dopravy: Brno - Přerov je řešen studií proveditelnosti, která je stále rozpracovaná, úkol MD v čl. (95) ŽD7 - koridor konvenční železniční dopravy: Pardubice - Česká Třebová - Brno byl částečně prověřen studií, MD poskytne podklady z dosavadního šetření a z výsledků revize železniční sítě TEN-T, úkol MD v čl. (123) písm. b) *prověřit možnosti minimalizace dopadů splavnění na životní prostředí* je stále v řešení zejména v souvislosti s plavebními stupni Děčín a Přelouč a probíhajícími procesy EIA. Z pracovních jednání mezi MD a dotčenými kraji a resorty k plnění těchto úkolů vyplynulo, že reálný termín pro jejich splnění je rok 2015 [u úkolů v čl. (89), (95) a (123)]. Úkol pro MD vyplývající z čl. (129) *prověřit možnosti propojení na modernizovanou trať v SRN do Zittau* je v řešení, s ohledem na přípravu revize sítě TEN-T (spojení Praha – Wroclav je nově součástí sítě TEN-T a podoba budoucího propojení se teprve hledá). Úkol pro MD vyplývající z čl. (130) VLC: plochy pro veřejná logistická centra ukládal MD spolupráci s kraji na výběru konkrétních lokalit veřejných logistických center v rámci pořizování ZÚR v termínu do konce roku 2010, který navazoval na povinnost krajů vydat ZÚR do konce roku 2009. Novelou SZ zákonem č.191/2008 Sb. byla povinnost krajů posunuta do konce roku 2011, z tohoto důvodu nemohl být splněn úkol MD do konce roku 2010. Jeho plnění proto probíhalo v dalších letech;

- 2) vodní doprava čl. (126) VD4: koridor Odra - Váh, garantem plnění úkolu je ministerstvo zahraničních věcí (dále též MZV).

Úkol byl stanoven na základě tehdejšího požadavku MD s cílem prověřit důvody pro revizi dohody AGN. Úkol „*prověřit na mezinárodní úrovni potřebnost rozvojového záměru Odra - Váh se sousedními dotčenými státy s ohledem na udržitelný rozvoj území*“ nebylo možné s ohledem na jeho povahu splnit ve stanoveném termínu do konce roku 2010. Ze zemí dotčených tímto záměrem nepovažuje záměr za potřebný Polsko. Pouze Slovensko se přiklání k jeho případnému zachování. Na základě zjištění MMR ve spolupráci s MZV záměr VD4 Odra – Váh nepovažuje z pohledu ČR v současné době za potřebný ani MD ani MŽP (které považuje záměr za nereálný). Rovněž byla zjištěna zásadní kolize tohoto záměru s dosavadním využíváním území, např. Třineckými železárnami, s významným dopadem na výrobní kapacity a zaměstnanost. Moravskoslezský kraj i MD požadují tento rozvojový záměr dále v PÚR již nesledovat. Pro tento rozvojový záměr měla být zvažována územní ochrana teprve po splnění úkolu pro ministerstvo a po rozhodnutí vlády o účelnosti tohoto záměru. Z formulace úkolu nevyplýval požadavek na zajištění jeho územní ochrany, a proto nebyl zohledněn v ZÚR Moravskoslezského kraje.

Devět adresných úkolů územní plánování pro konkrétní rozvojový záměr je plněno v rámci pořizování ZÚR a dále je krajské úřady uplatňují rovněž ve stanoviscích k územně plánovací činnosti obcí, zejména k pořizovaným územním plánům.

Doposud nemohly být splněny nebo nebyly zcela naplněny následující úkoly pro územní plánování:

- 3) čl. (83) VR1 - koridory vysokorychlostní dopravy: plnění úkolu územního plánování, tj. „zohlednit závěry vyplývající ze splnění úkolu pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady“ je závislé na splnění úkolu ministerstvem dopravy – „prověřit reálnost, účelnost a požadované podmínky územní ochrany koridorů VRT...a navazující případné stanovení podmínek pro vytvoření územních rezerv“. Pro tento úkol v garanci MD nebyl stanoven termín plnění. Část ZÚR hl. m. Prahy upřesňující vymezení koridoru vysokorychlostních tratí (VRT) ve směru na Brno a zajišťující jeho územní ochranu byla zrušena rozsudkem Nejvyššího správního soudu, v důsledku toho není v ZÚR zohledněna ani část koridoru vyplývající z čl. (99) SOP - koridor kapacitní silnice: silniční okruh kolem Prahy a čl. (131) L1: plocha pro rozšíření Letiště Václava Havla Praha. S ohledem na příslušná ustanovení zákona je povinností hl. m. Prahy pořídit aktualizaci ZÚR, která tento problém odstraní;
- 4) koridor konvenční železniční dopravy čl. (88) C-E61: Děčín – Nymburk – Kolín - Havlíčkův Brod - Brno: územní ochranu tohoto koridoru nebylo účelné v ZÚR Ústeckého kraje zajišťovat, protože tento rozvojový záměr nevyvolává nároky na změny v území;
- 5) v některých případech nebylo možné splnit úkol pro územní plánování, tj. zajistit v ZÚR územní ochranu rozvojového záměru uvedeného v PÚR, např. v čl. (89) ŽD1 - koridor konvenční železniční dopravy Brno - Přerov, čl. (95) ŽD7 - koridor konvenční železniční dopravy Pardubice - Česká Třebová - Brno, čl. (123) VD1: vodní doprava – koridor Labe: Pardubice – hranice SRN, čl. (128) VD6: vodní doprava – koridor Labe (úsek Kunětice - Opatovice na Labi), čl. (130) VLC - plochy pro veřejná logistická centra. V době pořizování příslušných ZÚR, příp. jejich aktualizace, totiž nebyly splněny adresné úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady, které měly prověřit např. proveditelnost, reálnost, účelnost nebo potřebu rozvojového záměru, případně stanovit podmínky jeho územní ochrany. Jednalo se o procesní problém související s časovou návazností plnění úkolů ministerstev a termínu pro vydání ZÚR do konce roku 2011.

Podrobněji plnění úkolů viz Příloha 1a, 1b, 1c.

Požadavky na aktualizaci PÚR:

Při aktualizaci PÚR ČR bude (na základě posledních aktualizací ZÚR, ÚAPk, podnětů krajů a záměrů, vyplývajících z celostátních rozvojových dokumentů) posouzeno, zda důvody pro jednotlivé rozvojové záměry nepominuly a zda není vhodné vymezit jiné, s aktuální potřebou řešení³⁷. Jedná se např. o pozemní komunikace kategorie S, kde bude znovu zvažováno, zda jejich vymezení má vliv na rozvoj území ČR, tzn. zda mají republikový nebo mezinárodní význam a zda je s ohledem na novelu stavebního zákona není účelné jejich vymezení pouze v ZÚR.

V rámci aktualizace PÚR bude navrženo vyřazení rozvojového záměru průplavního spojení Odry – Váh [čl. (126) VD4].

V rámci aktualizace PÚR budou důsledněji specifikovány některé rozvojové záměry způsobem, který krajům lépe umožní v podrobnosti ZÚR zajistit jejich územní ochranu a zpřesnění [např. čl. (83)VR1 - koridory vysokorychlostní dopravy], a také bude nutné určit u řady úkolů termíny jejich plnění, které dosud v PÚR nebyly uvedeny.

³⁷ Viz čl. (6) v PÚR

5. Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 6. čl. (134) až čl. (169)]

Technická infrastruktura jako součást veřejné infrastruktury je zřizována a užívána ve veřejném zájmu. Systémy provozních souborů, vedení, objektů, zařízení a ploch technické infrastruktury nezbytně vyžadují koordinaci v území, a to i s ohledem na ochranu tohoto území pro následné využití budoucími generacemi. Účelem vymezení koridorů a ploch pro technickou infrastrukturu v PÚR je vytvoření územní ochrany pro umístování elektroenergetických a plynárenských sítí, dále dálkovodů (ropovodů, produktovodů), vodovodních a kanalizačních sítí, ploch pro odpadové hospodářství a území chráněných pro akumulaci povrchových vod, které mají vliv na rozvoj území České republiky, svým významem přesahují území jednoho kraje a umožní propojení systémů technické infrastruktury se sousedními státy³⁸.

Vedení jednotlivých systémů technické infrastruktury jsou mimo jiné i nositeli limitů využití území (ochranná pásma, bezpečnostní pásma, ochranné režimy), a proto je nezbytná koordinace při jejich situování, a to jak v zastavěném území, tak i v nezastavěném území, zejména pak ve vztahu k rozvojovým záměrům, k dopravní infrastruktuře³⁹ a dalším veřejným zájmům.

S ohledem na příslušná ustanovení stavebního zákona a prováděcích předpisů se v PÚR vymezením koridorů technické infrastruktury rozumí uvedení míst, která mají být spojena příslušným vedením technické infrastruktury. Tímto vymezením se v PÚR ČR vyjadřuje republiková potřeba takového spojení a požadavek jeho zohlednění v územně plánovací činnosti i v činnosti příslušných resortů⁴⁰.

PÚR v čl. (138) v písm. a) ukládá obecný úkol územního plánování - krajům je uloženo v ZÚR upřesnit vymezení ploch a koridorů technické infrastruktury⁴¹.

Šest adresných úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady bylo stanoveno pro koridory a plochy technické infrastruktury, všech šest úkolů mělo stanovený termín, ve 4 případech nebyl termín dodržen:

- 1) čl. (143) E4b – elektroenergetika: plocha pro Blahutovice včetně koridoru pro vyvedení elektrického výkonu a potřebné vodní nádrže. Garantem plnění úkolu je MPO.

Úkol „*prověřit účelnost a reálnost rozvojového záměru včetně případné plochy pro umístění vodní nádrže*“ byl stanoven do konce roku 2011. Úkol byl plněn MPO ve spolupráci s MZe, MŽP, dotčenými správními úřady a příslušnými kraji. V roce 2011 byl MPO zpracován materiál *Provéřit účelnost a reálnost rozvojového záměru včetně případné plochy pro umístění vodní nádrže plochy pro Blahutovice*, který byl následně upraven s ohledem na návrh aktualizace Státní energetické koncepce a rozeslán zainteresovaným subjektům k připomínkám. Práce na úkolu nebyly dosud ukončeny. MPO navrhlo posun termínu splnění úkolu na rok 2013.

- 2) čl. (167) LAPV – vodní hospodářství: lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod. Garantem plnění úkolu je MZe.

Úkol „*pořídít generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod včetně základních zásad využití těchto území*“ byl stanoven do 31. 7. 2009. *Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území*

³⁸ Viz čl. (134) v PÚR

³⁹ Viz čl. (135) v PÚR

⁴⁰ Viz Důvodová zpráva k PÚR

⁴¹ Upřesnění vymezení ploch a koridorů vyplývá také z Přílohy č. 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb.

byl pořízen až v září 2011, a to z důvodů souvisejících s náročností pořízení takového dokumentu z hlediska koordinace veřejných zájmů (zejména s ochranou přírody) a náročného projednávání s dotčenými obcemi.

- 3) čl. (168) VKVP – vodní hospodářství: plochy a koridory vhodné pro provozně samostatné soubory staveb a zařízení vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Garantem plnění úkolu je MZe.

Úkol „koordinace rozvojových záměrů a aktualizace limitů využití území v PÚR ČR, vyplývající z Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území jednotlivých krajů a z Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území ČR“ byl stanoven do konce roku 2009. Úkol byl plněn ze strany MZe ve spolupráci s MMR a MŽP. Podstatné pro úspěšné splnění tohoto úkolu bylo pořízení *Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území ČR*, který byl ze strany MZe vzhledem k jeho náročnosti pořízen až v roce 2010. Jeho nedílnou součástí jsou i *Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro území jednotlivých krajů*;

- 4) čl. (169) Sk1 – odpadové hospodářství: plocha pro hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů a vyhořelé jaderné palivo. Garantem plnění úkolu je MPO.

Úkol v písm. a) tj. „upřesnit vymezení a stanovit podmínky územní ochrany v lokalitách s vhodnými vlastnostmi pro vybudování úložiště, které v nich budou uplatňovány do doby provedení výběru dvou nejvhodnějších lokalit“ byl stanoven do konce roku 2009. Tento úkol byl plněn ze strany MPO ve spolupráci se Správou úložišť radioaktivních odpadů, v roce 2010 byl materiál s upřesněným vymezením a s podmínkami územní ochrany v lokalitách s vhodnými vlastnostmi pro vybudování úložiště poskytnut členům Konzultačního výboru. V současné době probíhá zohlednění tohoto úkolu v územně plánovací činnosti krajů a obcí. Zbývající dva úkoly z čl. (169) v písm. ba) a bb) pro MPO týkající se výběru dvou nejvhodnějších lokalit, mají termín plnění v roce 2018 (původní termín rok 2015 byl posunutý na základě usnesení vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012).

Jeden adresný úkol pro územní plánování (bez stanoveného termínu plnění) pro konkrétní rozvojový záměr čl. (142) E4a – elektroenergetika: „vytvářet územní podmínky pro rozvoj veřejné infrastruktury, související a podmiňující změny v území vyvolané rozšířením elektrárny Temelín“ je plněn v rámci pořizování ZÚR a dále jej příslušné krajské úřady uplatňují rovněž ve stanoviscích k územně plánovací činnosti obcí, zejména k pořizovaným územním plánům.

Doposud nemohly být splněny nebo nebyly zcela naplněny následující úkoly pro územní plánování:

- 1) čl. (143) E4b – elektorenergetika: plocha pro Blahutovice včetně koridoru pro vyvedení elektrického výkonu a potřebné vodní nádrže - plnění úkolu územního plánování je závislé na splnění úkolu v garanci MPO – „prověřit účelnost a reálnost rozvojového záměru včetně případné plochy pro umístění vodní nádrže“;
- 2) čl. (162) DV1 - koridor pro zkapacitnění potrubí k ropovodu Družba: u některých krajů tento rozvojový záměr nebyl dosud vymezen v ZÚR;
- 3) problémy také činily rozvojové záměry, které byly v PÚR určeny natolik obecně, že jejich upřesnění v ZÚR nebylo bez podrobnějších podkladů od jiných ministerstev možné [např. čl. (167) LAPV – lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod, nebo čl. (168) VKPV – plochy a koridory vhodné pro provozně samostatné soubory staveb a zařízení vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu];
- 4) v čl. (169) SK1 – odpadové hospodářství: potenciální plocha pro hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů a vyhořelé jaderné palivo - plnění úkolu územního

plánování je závislé na splnění úkolu v garanci MPO: „upřesnit vymezení a stanovit podmínky územní ochrany v lokalitách s vhodnými vlastnostmi pro vybudování úložiště, které v nich budou uplatňovány do doby provedení výběru dvou nejvhodnějších lokalit“.

V době pořizování příslušných ZÚR, příp. jejich aktualizace, nebyly splněny adresné úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady, které měly prověřit např. proveditelnost, reálnost, účelnost nebo potřebu rozvojového záměru, případně stanovit podmínky jeho územní ochrany. Jednalo se o procesní problém související s časovou návazností plnění úkolů ministerstev a termínem pro vydání ZÚR do konce roku 2011.

Plnění úkolů – viz Příloha 1a, 1b a 1c.

Požadavky na aktualizaci PÚR:

Při aktualizaci PÚR ČR bude (na základě územně analytických podkladů krajů, podnětů krajů a záměrů, vyplývajících z celostátních rozvojových dokumentů) posouzeno, zda důvody pro jednotlivé rozvojové záměry nepominuly a zda není vhodné vymezit jiné, s aktuální potřebou řešení⁴². Dále bude zváženo, zda záměry mají republikový nebo mezinárodní význam a zda s ohledem na novelu stavebního zákona není účelné jejich vymezení pouze v ZÚR.

V rámci aktualizace PÚR budou důsledněji specifikovány některé rozvojové záměry způsobem, který krajům lépe umožní v podrobnosti ZÚR zajistit jejich územní ochranu a zpřesnění [např. čl. (162) DV1 - koridor pro zkapacitnění ropovodu Družba, čl. (167) LAPV - plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod, čl. (168) VKVP- plochy a koridory vhodné pro provozně samostatné soubory staveb a zařízení vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu a čl. (169) Sk1 - odpadové hospodářství: potenciální plocha pro hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů a vyhořelé jaderné palivo], a také budou u řady úkolů určeny termíny jejich plnění, které dosud v PÚR nebyly uvedeny.

6. Další úkoly pro územní plánování – vyhodnocení plnění úkolů [PÚR kapitola 7. čl. (170) až čl. (175)]

V PÚR jsou stanoveny další úkoly pro územní plánování ukládající řešení problémů, které mají nadmístní charakter, ale nesplňují požadavky pro rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti, vymezené na celostátní úrovni⁴³.

Podle PÚR čl. (172) písm. a), b) kraje v ZÚR dle potřeby upřesní v rozlišení podle jednotlivých obcí vymezení území vykazující relativně zvýšené požadavky na změny v území a vykazující relativně vyšší míru problémů, zejména z hlediska udržitelného rozvoje území.

Tyto tzv. další úkoly pro územní plánování byly splněny tím, že jsou na jejich základě v ZÚR vymezeny nadmístní rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti.

Dále PÚR konkretizuje v této kapitole Priority pro územní rozvoj v EU, uvedené v Územní agendě Evropské unie v souladu s úkoly dle § 31, § 32 odst. 1 písm. f) zákona, které jsou plněny.

Plnění úkolů – viz Příloha 1b.

⁴² Viz čl. (6) v PÚR

⁴³ Viz čl. (170) v PÚR

Požadavky na aktualizaci PÚR:

Při aktualizaci PÚR bude na základě vydaných ZÚR a aktualizací ÚAPk posouzeno, zda v nich obsažená zjištění týkající se OB, OS a SOB mají republikový nebo mezinárodní význam a zda je potřeba je zohledňovat při aktualizaci PÚR. Dále bude umožněno zpřesňování těchto oblastí v ZÚR i podle k.ú.

b) Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území s uvedením, zda nebyly zjištěny nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí, spolu s návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území⁴⁴ (dále též „VVURÚ“) vycházelo z vyhodnocení uplatňování PÚR, které bylo realizováno zejména přes plnění úkolů, které PÚR stanovuje pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a dále úkoly pro územní plánování, jejichž nositeli jsou příslušné kraje. Plněním těchto úkolů se získává zpětná vazba, kterou se buď potvrdí potřebnost nebo proveditelnost příslušného rozvojového záměru, pro který PÚR zajišťuje územní ochranu, nebo se naopak prokáže nemožnost jeho lokalizace v území. Uplatňování PÚR je hodnoceno v rozsahu jejich promítnutí do ZÚR krajů a do celostátně zaměřených podkladů a dokumentů veřejné správy.

Úkoly stanovené pro ministerstva a jiné další ústřední správní úřady mají převážně charakter prověření problému nebo záměru formulovaného příslušným článkem PÚR ve vztahu k podmínkám udržitelného rozvoje. Jak je patrné z příloh 1a), 1b) a 1c), převážná většina úkolů splněných v období 2009 až 2012 má vazbu na koridory dopravní a technické infrastruktury.

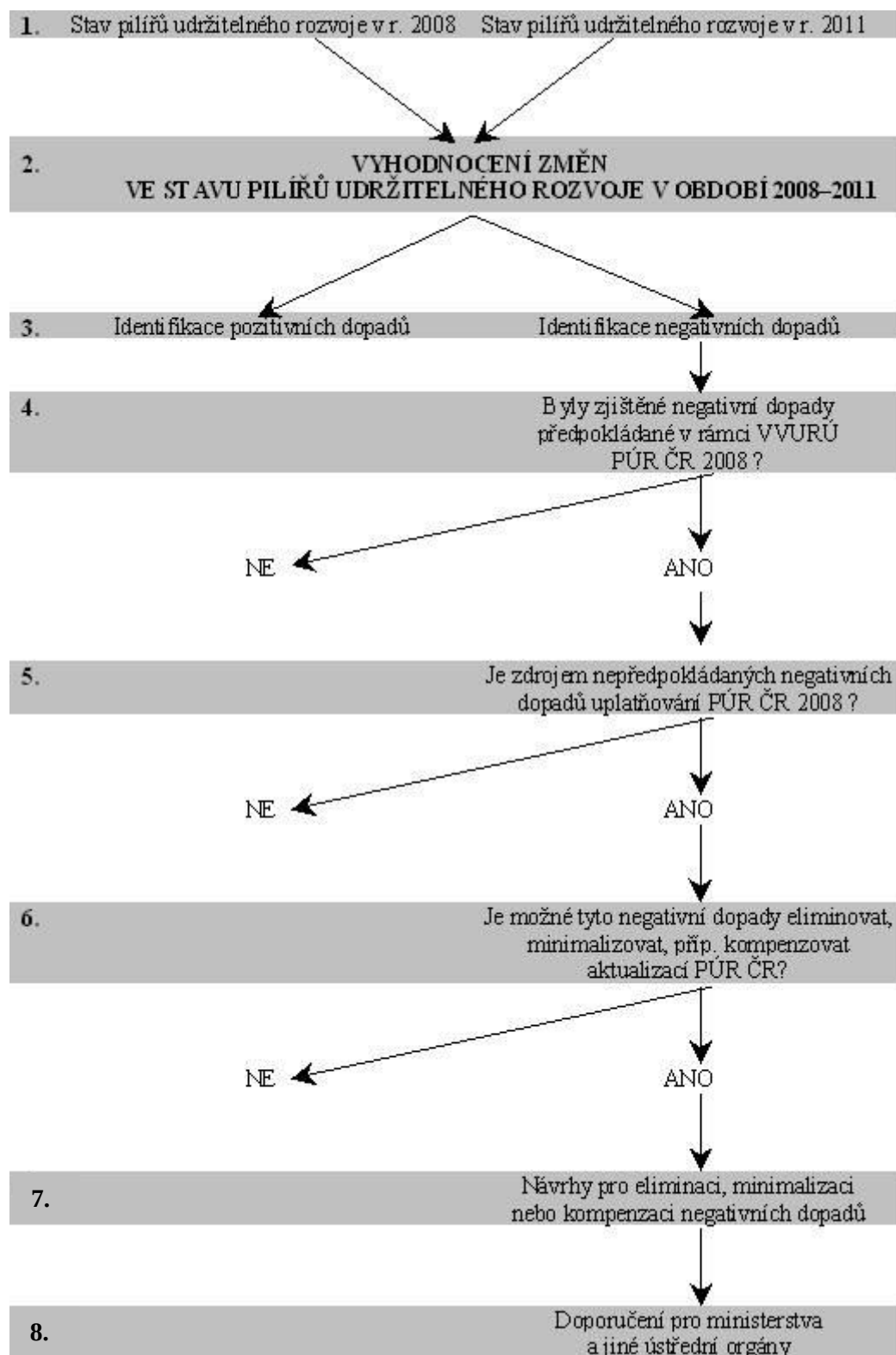
Úkoly pro územní plánování ukládají převzetí, resp. upřesnění příslušného článku PÚR do územně plánovací dokumentace krajů a obcí. Jak je patrné z příloh 1b) a 1c), stanovené úkoly byly až na konkrétně uvedené výjimky splněny. Také upřesnění republikových priorit územního plánování, oblastí, os, koridorů, a ploch republikového, resp. mezinárodního významu v platných ZÚR naplňuje výše citovaný princip koordinace a zpětné vazby, kterou ÚPD krajů poskytují PÚR mj. i z hlediska k vyváženosti územních podmínek udržitelného rozvoje.

Cílem VVURÚ⁴⁵ jako součásti Zprávy ve smyslu § 35, odst. 2, písm. b) stavebního zákona je zjistit případné „... nepředpokládané negativní dopady na životní prostředí“, iniciované jejím „uplatňováním“ a formulovat „... návrhy pro jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci“. Přestože platná právní úprava akcentuje zjištění nepředpokládaných negativních dopadů na životní prostředí, zahrnuje VVURÚ v souladu s definicí udržitelného rozvoje území (§ 18 odst. 1 stavebního zákona) také identifikaci a vyhodnocení nepředpokládaných negativních vlivů (včetně návrhu na jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci, se zřetelem na zákonné kompetence PÚR), v rámci ostatních pilířů udržitelného rozvoje, tj. územních podmínek pro hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v území včetně jejich vzájemné vyváženosti.

Pro splnění takto definovaného cíle byly formulovány následující úkoly (kroky), které představují základní metodický algoritmus zpracování VVURÚ:

⁴⁴ Viz § 35 odst. 2 písm. b) SZ; nejedná se o vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území podle § 32 odst. 2 SZ

⁴⁵ dostupné na internetové adrese: <http://www.uur.cz/pur-2011>

Z výše uvedeného logického schématu je patrný zásadní význam kroků 1 a 2, tj. zjištění a vyhodnocení změn ve stavu pilířů udržitelného rozvoje v období 2008 až 2011. Identifikace (vymezení) oblastí s významnými změnami územních podmínek pro životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v území za sledované období byla zpracována s využitím „klíčových indikátorů“ (charakteristik), jejichž výběr v závislosti na dostupnosti aktuálních dat reflektoval charakteristiky použité při hodnocení vlivů PÚR na udržitelný rozvoj území.

Stav jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje byl vyhodnocen zejména na základě podkladových materiálů zpracovaných pro potřeby VVÚRÚ PÚR ČR 2008⁴⁶. Pouze v případech, kdy v době zpracování VVÚRÚ PÚR ČR 2008 (2007-2008) nebyla data za r. 2008 k dispozici, byly tyto charakteristiky aktualizovány tak, aby dokumentovaly stav v r. 2008. Jde zejména o charakteristiky stavu ovzduší, zpracované z databází ČHMÚ, mj. i vzhledem k tomu, že v důsledku změn v legislativě došlo k částečným změnám v metodice zjišťování některých údajů. Naopak v případě charakteristik stavu a využívání území z databáze ČÚZK⁴⁷ a AOPK ČR byly v zájmu postižení delšího časového období ponechány jako srovnávací základna údaje za r. 2006, resp. 2007. Vzhledem k tomu, že údaje z r. 2011 byly většinou zveřejňovány až v průběhu r. 2012, byla pro první pracovní verzi VVÚRÚ použita data za r. 2010, která byla postupně aktualizována v závislosti na zveřejňování dat za r. 2011. Jedná se zejména o údaje ČSÚ zjišťované v rámci SLBD 2011. Pro vyhodnocení zátěže území dopravou byl zpracován nový indikátor s využitím údajů ŘSD ČR z celostátního sčítání dopravy v r. 2005 a v r. 2010⁴⁸.

Vlastní vyhodnocení změn v charakteristikách jednotlivých pilířů bylo provedeno na základě rozdílových kartogramů dokumentujících změny (rozdíly) hodnot za sledované období. Základní referenční územní jednotkou byl zvolen správní obvod obce⁴⁹. Důvodem pro použití stejné územní jednotky, jako v případě ÚAPk, byla snaha podchytit případné disparity v okrajových částech, na styku územních obvodů jednotlivých ORP a krajů, a rovněž možnost referenčního porovnání s výstupy rozboru udržitelného rozvoje území ÚAPk.

Souhrnné vyhodnocení územních podmínek pro životní prostředí, hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel v území je popsáno na základě kompozitních indikátorů, vycházejících z charakteristik jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje. Nízké rozdílové hodnoty sledovaných ukazatelů byly důvodem zpracování těchto kompozitních indikátorů pouze pro aktuální stav, tj. r. 2011. V samostatných kartogramech jsou pak vyznačeny obce s „nejvíce“, resp. „nejméně“ příznivými podmínkami pro udržitelný rozvoj. Do těchto kartogramů byly promítnuty republikové rozvojové oblasti, rozvojové osy a specifické oblasti ve vymezení dle platných Zásad územního rozvoje krajů, s cílem získat informace pro případnou korekci jejich vymezení v rámci aktualizace PÚR.

Vedle vyhodnocení změn ve vyváženosti územních podmínek pro udržitelný rozvoj území bylo předmětem hodnocení také:

- uplatňování republikových priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území obsažených v PÚR
- uplatňování PÚR z hlediska podmínek pro předcházení zjištěným rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace předpokládaným ohrožením podmínek života generací budoucích.

Uplatňování republikových priorit obsažených v PÚR spočívá zejména v jejich průřezu a rozpracování do priorit územního plánování kraje v zásadách územního rozvoje v závislosti na aktuálním stavu vyváženosti územních podmínek udržitelného rozvoje v jednotlivých krajích. Z tohoto důvodu se vyhodnocení zaměřilo na analýzu míry zohlednění republikových priorit obsažených v PÚR v rámci priorit formulovaných v platných ZÚR.

⁴⁶ Jedná se o vyhodnocení podle § 32 odst. 2 SZ

⁴⁷ ÚHDP – Úhrnné hodnoty druhu pozemků

⁴⁸ Celostátní sčítání dopravy je realizováno vždy v 5ti letých intervalech

⁴⁹ S vyloučením území vojenských újezdů (§ 5 odst. 1 SZ)

Hodnocení uplatňování PÚR z hlediska podmínek pro předcházení rizikům ovlivňujícím potřeby života současných i budoucích generací je limitováno problematickou schopností předvídat potřeby (tedy ani podmínky nutné pro jejich zajištění) budoucích generací, a to ani na relativně krátké období jako je trvání jedné lidské generace. S vědomím tohoto omezení vycházel řešitelský tým z definice Světové komise pro životní prostředí a rozvoj⁵⁰. Pracovně vymezil základní potřeby, u nichž lze předpokládat, že i za 50 let budou základními lidskými potřebami, tj. zdraví, jídlo, pohyb, bydlení a seberealizace v příznivém životním prostředí, a s tím související potřeby vynaložit práci a energii a zajistit služby.

VVÚRÚ bylo ovlivněno zejména skutečností, že ZÚR převážné většiny krajů byly vydány v období 2010 až 2011. Zjištěné výsledky hodnocení v rámci jednotlivých pilířů za uvedené období proto zcela logicky odrážejí především trendy nastartované ještě před tím, než mohlo být uplatňování PÚR reálně zahájeno, resp. hodnocení období je příliš krátké, aby se uplatňování PÚR mohlo v pilířích udržitelného rozvoje nějak výrazněji projevit. Pozitivní i negativní změny v hodnotách sledovaných indikátorů proto nemají zatím příčinu v uplatňování PÚR.

Lze tedy konstatovat, že v rámci vyhodnocení vlivů uplatňování PÚR na udržitelný rozvoj území nebyly zjištěny žádné významné negativní dopady na životní prostředí, ani na celkovou vyváženost územních podmínek ve smyslu § 18 odst. 1 stavebního zákona. Z tohoto důvodu nejsou navrhována žádná opatření k jejich eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci.

Z VVURÚ vyplynul pouze jediný významnější podnět pro aktualizaci PÚR, a to upřesněné vymezení koridoru S13 v čl. (122) – tj. koridoru kapacitní silnice „alternativní spojení západní hranice ČR s východem v území jižně od D1“.

⁵⁰ „Trvale udržitelný rozvoj je takovým rozvojem, který naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost naplňovat je i generacím budoucím“, přitom termínem „potřeby“ jsou myšleny základní potřeby nejchudších obyvatel planety a „trvale“ lze chápat ve smyslu „dlouhodobého zajištění“

c) Posouzení vlivů zásad územního rozvoje jednotlivých krajů, podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením, například politik, strategií, koncepcí, plánů, programů, generelů, na uplatňování politiky územního rozvoje

1. Posouzení vlivů ZÚR na uplatnění PÚR

Vazba mezi ZÚR a PÚR je zajišťována ve smyslu ustanovení stavebního zákona⁵¹, z kterých vyplývá povinnost krajů uvést do souladu ZÚR s následně schválenou PÚR.

PÚR zatím není promítnuta v ZÚR Plzeňského kraje. Tento kraj měl ZÚR vydané před přijetím PÚR a v současné době pořizuje aktualizaci ZÚR⁵², do kterých již bude PÚR implementována. PÚR není dále promítnuta do ZÚR Jihomoravského kraje, které zrušil Nejvyšší správní soud.

ZÚR pomohly odhalit některé problémy ve vztahu k PÚR:

- 1) při zpracování a vydávání ZÚR bylo jednoznačně prokázáno, že rozvojové záměry, které v PÚR nejsou dostatečně vztaženy alespoň rámcově k určitému území, nelze v ZÚR zohlednit jinak než v obecné rovině;
- 2) v příslušných ZÚR je promítnut i rozvojový záměr, týkající se koridoru průplavního spojení Dunaj – Odra – Labe, který není v PÚR vymezen, ale jeho územní ochrana vyplývá z usnesení vlády č. 368 ze dne 24. května 2010. Podle tohoto usnesení má být tento záměr chráněn formou územní rezervy v územně plánovacích dokumentacích, a to do doby dalšího rozhodnutí vlády ČR v této věci;
- 3) některé záměry byly v ZÚR označeny (ne vždy oprávněně) jako záměry republikového významu, avšak v PÚR vymezeny nejsou (jde např. o rozvoj veřejného mezinárodního letiště Pardubice, koridor D103 – vlečka do přístavu Pardubice nebo koridor pro silnici I/38 Mladá Boleslav – Nymburk – Kolín – Kutná Hora – Čáslav). Novela stavebního zákona⁵³ tuto situaci již připouští (viz § 36 odst. 1, z něhož vyplývá: „Záležitosti týkající se rozvoje území státu, které nejsou obsaženy v politice územního rozvoje, mohou být součástí zásad územního rozvoje, pokud to ministerstvo ve stanovisku podle § 37 odst. 9 z důvodů významných negativních vlivů přesahujících hranice kraje nevyloučí“);
- 4) problémem byla v některých případech specifikace a grafické vyjádření (zejména u rozvojových záměrů dopravní a technické infrastruktury).

Zjištěné problémy bude nutno řešit při aktualizaci PÚR a také při aktualizaci jednotlivých ZÚR.

2. Posouzení vlivů podkladů a dokumentů veřejné správy s celostátním zaměřením na uplatnění PÚR

Uplatnění PÚR přispěly zejména následující dokumenty:

- *Generel území chráněných pro akumulaci povrchových vod a základní zásady využití těchto území* [viz čl. (167) v PÚR], pořízený MZe ve spolupráci s MŽP, stanovující plochy morfologicky, geologicky a hydrologicky vhodné pro akumulaci povrchových vod (LAPV). Generel umožňuje zajišťovat požadavek na dlouhodobou územní ochranu LAPV v územně plánovacích dokumentacích.

⁵¹ Viz SZ § 5 odst. 6 a § 41 odst. 4

⁵² Viz SZ § 42

⁵³ Viz z. č. 350/2012 Sb.

- *Koncepce bydlení ČR do roku 2020*, která napomáhá uplatňování PÚR tím, že v úkolu „Realizace pilotního projektu programu přemístění zástavby z ohrožených území“ rozvíjí republikovou prioritu uvedenou v PÚR v čl. (26), která se týká problematiky záplavových území (vymezování zastavitelné plochy v nich a umisťování veřejné infrastruktury do nich).

Jako zásadní se v rámci uplatňování PÚR ukazuje vliv soustavy NATURA 2000 (evropsky významné lokality a ptačí oblasti), která je zásadním limitem zejména pro rozvoj celostátně významné dopravní a technické infrastruktury. V navazující územně plánovací činnosti krajů, zejména při zpřesňování rozvojových záměrů v ZÚR, tj. ploch a koridorů dopravní a technické infrastruktury, byly v řadě případů identifikovány možné střety se soustavou NATURA 2000. Právní předpisy umožňují zásahy do území NATURA 2000 jen z důvodu jiného převažujícího veřejného zájmu, je-li prokázáno, že není možné jiné rozumné řešení vedoucí ještě k cíli bez vlivu nebo s menším vlivem na soustavu NATURA 2000, a to po stanovení kompenzačních opatření. Uvedené je plněno zejména územně plánovací činností krajů.

d) Návrhy na aktualizaci politiky územního rozvoje a jejich zdůvodnění, popřípadě návrh a důvody na pořízení nové politiky územního rozvoje

Na základě podkladů, vyhodnocení a posouzení uvedených v předchozím textu této Zprávy a s ohledem na obsah a účel PÚR je možné konstatovat, že nebyly zjištěny důvody pro zásadní změnu dosud platné PÚR, která by vyžadovala zpracování nového návrhu PÚR. Zpracování nové PÚR by vedlo ke zpochybňování dohodnutých kompromisních řešení především u rozvojových záměrů.

Dále uvedené požadavky a návrhy na aktualizaci PÚR jsou zdůvodněny vyhodnocením a posouzením v kapitolách a) až c) Zprávy a posouzením nových návrhů na aktualizaci PÚR. Specifické odůvodnění je uvedeno pouze tam, kde je to nezbytné s ohledem na konkrétní návrh.

Problémy zjištěné v plnění a koordinaci úkolů pro územní plánování, v plnění úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady a v zajištění koordinace rozvojových záměrů republikového významu je možné vyřešit nebo odstranit aktualizací dosavadní PÚR. Stejně tak je aktualizací PÚR možné zohlednit doposud zjištěné podněty, které směřují k úpravám nebo doplnění rozvojových záměrů republikového významu v kap. 5. a 6. PÚR. Jedná se o okruhy následujících požadavků na aktualizaci PÚR:

1. Obecné požadavky na aktualizaci PÚR

- 1) zohlednit přiměřeně k závaznosti pro ČR mezinárodní dokumenty a dokumenty sousedních států zaměřené na územní rozvoj nebo jejich změny, které byly přijaty po 20. 7. 2009 (schválení PÚR vládou ČR);
- 2) prověřit účelnost stanovení konkrétních úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady k uplatňování republikových priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území;
- 3) prověřit potřebu aktualizace vymezení a návazností rozvojových oblastí, rozvojových os a účelnost vymezení specifických oblastí s ohledem na:
 - návaznosti na územní rozvoj sousedních států [např. úprava čl. (58) rozvojová osa OS7: Ústí nad Labem – Chomutov – Karlovy Vary – Cheb – hranice ČR/Německo (-Nürnberg)];
 - *Společný dokument územního rozvoje států V4+2*;

- zjištění vyplývající z aktualizací ÚAPk a aktualizací ZÚR;
 - možnost upřesnění vymezení OB, OS a SOB z PÚR v ZÚR v odůvodněných případech i podle jednotlivých k.ú. [úprava čl. (39) písm. c) a čl. (68) písm. a)];
- 4) vyřešit v textu nejednoznačný vztah mezi odstavci některých článků PÚR a upřesnit části, které mohou vést k rozdílným výkladům a způsobují obtíže v jejím uplatňování [např. čl. (73) SOB5 Mostecko - viz důvody vymezení v písm. d), kritéria a podmínky pro rozhodování v písm. a) a úkoly pro územní plánování v písm. c)];
 - 5) prověřit úpravu příslušných článků na základě splněných úkolů pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady; v souvislosti s tím posoudit účelnost termínů na ně navazujících úkolů pro územní plánování;
 - 6) prověřit důvody a naléhavost vymezení rozvojových záměrů republikového významu v PÚR s ohledem na novelu stavebního zákona a právní názor Nejvyššího správního soudu na rozlišení republikového a nadmístního významu;
 - 7) posoudit úpravu grafických schémat tak, aby kraje v ZÚR mohly účelně stanovit koridory z hlediska udržitelného rozvoje území a u tematických schémat zohlednit vazby na navazující sítě, např. železnice [např. čl. (83) VR1 – koridory vysokorychlostní dopravy] nebo sítě technické infrastruktury [např. čl. (162) DV1 - koridor pro zkapacitnění ropovodu Družba] a to v případě potřeby i za hranicemi ČR, a současně s tím jednoznačně určit, kterých krajů se týkají jednotlivé rozvojové záměry;
 - 8) prověřit rozvojové záměry, které pro jejich neurčitost nebylo možné zohlednit v územně plánovací činnosti a v činnosti ministerstev zpřesnit způsobem, který odpovídá PÚR;
 - 9) promítnout do Přílohy III/2 PÚR „Nositelé úkolů pro územní plánování“ úpravy provedené v PÚR při její aktualizaci;
 - 10) po posouzení zohlednit zjištění vyplývající z aktualizací ÚAPk;
 - 11) po posouzení přehodnotit potřebu další územní ochrany rozvojových záměrů, příp. příslušný záměr vypustit v případech, kdy v úkolech uložených v PÚR kraje prokázaly nemožnost rozvojový záměr vymezit v územně plánovací dokumentaci;
 - 12) prověřit, u kterých rozvojových záměrů je plnění úkolů územního plánování podmíněno podklady od ministerstev a dalších ústředních správních úřadů. S ohledem na to stanovit příslušné úkoly pro ministerstva a další ústřední správní úřady;
 - 13) vypustit rozvojové záměry nebo jejich části, které již byly realizovány;
 - 14) prověřit potřebnost územní ochrany rozvojových záměrů, jejichž účelnost není dostatečně prokázána, případně je s realizací uvažováno ve velmi vzdáleném období, a proto je dlouhodobá územní ochrana krajně problematická. Předčasná územní ochrana zatím nedostatečně prokázaných rozvojových záměrů ovlivňuje územní rozvoj krajů a obcí, případně znemožňuje jiné účelné, časově omezené využití území;
 - 15) v případech, kdy ministerstva nebo kraje neprokázaly v úkolech uložených v PÚR proveditelnost rozvojového záměru, přehodnotit potřebu další územní ochrany, příp. příslušný rozvojový záměr vypustit;
 - 16) provést případnou aktualizaci vymezení území vykazujících relativně zvýšené požadavky na změny v území a území vykazujících relativně vyšší míru

problémů, zejména z hlediska udržitelného rozvoje území s ohledem na argumenty plynoucí ze zpracovaných ZÚR a ÚAPk;

- 17) posoudit další podněty pro aktualizaci PÚR, které budou zjištěny po projednání Zprávy ve vládě ČR, případně je zařadit do návrhu aktualizace PÚR.

2. Návrhy na aktualizaci kapitol 2. – 4. PÚR

Kapitola 2. Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území

- 1) zohlednit nové mezinárodní dokumenty a resortní koncepce, politiky a strategie se zaměřením na územní rozvoj, zejména Územní agenda EU 2020 z roku 2011;
- 2) prověřit účelnější formulaci priority uvedené v čl. (23) týkající se mj. problematiky vytváření nových úzkých hrdel a odstupů transevropských silničních sítí od obytné zástavby hlavních center osídlení a priority uvedené v čl. (24) týkající se problematiky dostupnosti území a zkvalitňování dopravní infrastruktury ve vztahu k nové výstavbě, popř. dalších priorit;

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

Uvedené návrhy jsou zdůvodněny vyhodnocením a posouzením v kapitolách a) až c) Zprávy a dále tím, že:

- po schválení PÚR byly přijaty či aktualizovány mezinárodní dokumenty nebo resortní koncepce, politiky a strategie se zaměřením na územní rozvoj, které byly využity při stanovení republikových priorit, a je nutné tyto dokumenty zohlednit v rámci zpřesnění formulací priorit;
- texty některých priorit jsou příliš obecné, např.:
 - o priorita v čl. (23) - obecná formulace podmínky „*dostatečný odstup od obytné zástavby hlavních center osídlení*“ umožňuje v konkrétních případech diametrálně odlišné výklady a je v územně plánovací činnosti v této podobě prakticky neuplatnitelná, kromě toho opomíjí možnost ochrany stávající zástavby jinými vhodnými opatřeními v území, např. protihlukovými stěnami, zemními valy apod.
 - o priorita v čl. (24) - možnost nové výstavby posuzovat vždy s ohledem na to, jaké vyvolá nároky na změny veřejné dopravní infrastruktury a veřejné dopravy. Možnost výstavby je třeba dostatečnou infrastrukturou (a to nejen dopravní) přímo podmínit.

Kapitola 3. Rozvojové oblasti a rozvojové osy

- 1) čl. (41) OB2 Ostrava – prověřit vymezení této OB s ohledem na SOB4 Karvinsko;
- 2) čl. (42) prověřit republikový význam a účelnost rozšíření rozvojové oblasti OB3 Brno o území obcí z ORP Bučovice, Hustopeče a Ivančice;
- 3) čl. (70) prověřit republikový význam a účelnost vymezení prodloužení OS8 směrem Pardubice – Chvaletice – Kolín;
- 4) prověřit republikový význam a účelnost vymezení:
 - nové OS Praha – Louny – Chomutov – hranice ČR /SRN (– Chemnitz);
 - nové OS Brno – Mikulov – hranice ČR Rakousko (– Drasenhofen);
 - nové OS (Kladsko) – hranice PL/ČR – Králupy – Moravská Třebová – (Brno);
 - nové OS Ústí nad Labem – Liberec – Jičín – Hradec Králové/Pardubice (s vazbou na silnice I/13 a R35).

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

S ohledem na nové skutečnosti vyplývající z poslední úplné aktualizace ÚAP a vydaných ZÚR a s ohledem i na dopravní vazby je nutné prověřit vymezení některých rozvojových oblastí a os a posoudit možnosti případného vymezení nových rozvojových os v aktualizované PÚR.

Kapitola 4. Specifické oblasti

- 1) čl. (70) SOB2 Beskydy – prověřit zohlednění *Protokolu o udržitelném rozvoji cestovního ruchu k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat*;
- 2) čl. (71) SOB3 Jeseníky – Kralický Sněžník – prověřit zohlednění problematiky snižování povodňových rizik na horním toku řeky Opavy;
- 3) čl. (72) SOB4 Karvinsko – prověřit vymezení této SOB s ohledem na OB2 Ostrava;
- 4) čl. (74) SOB6 Krušné hory – prověřit možnost jejího rozšíření vč. západní části Krušných hor, tj. její doplnění např. o ORP Ostrov (severní polovina), Karlovy Vary (severní část), Kraslice, Cheb (severní část);
- 5) prověřit republikový význam a účelnost vymezení specifických oblastí Broumovsko, Orlické hory, Znojensko, Hodonínsko, Mimoňsko, Šluknovsko, Frýdlansko, Rakovnicko – Podbořansko – Kralovicko.

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

S ohledem na nové skutečnosti vyplývající z poslední úplné aktualizace ÚAP a vydaných ZÚR a s ohledem i na veřejné zájmy v území je nutné prověřit vymezení některých specifických oblastí a posoudit možnosti případného vymezení nových specifických oblastí v aktualizované PÚR.

3. Návrhy na aktualizaci kapitol 5. a 6. PÚR, obsahující rozvojové záměry republikového významu

Následující požadavky vztahující se k rozvojovým záměrům při aktualizaci PÚR jsou odůvodněny novelou stavebního zákona a právním názorem Nejvyššího správního soudu:

- 1) novela stavebního zákona⁵⁴ účinná od 1. 1. 2013 umožňuje, aby záležitosti týkající se rozvoje území státu, tj. republikového významu, byly součástí ZÚR – v případech, že to z důvodů významných negativních vlivů přesahujících hranice kraje MMR nevyloučí ve svém stanovisku k pořizované ZÚR nebo k její aktualizaci;
- 2) právní názor Nejvyššího správního soudu⁵⁵ (dále též NSS); z něj lze dovozovat, že koridor, jehož účelem je vyřešit lokální (nadmístní) problémy, které by mohly vzniknout ve městě [...] a jeho bezprostředním okolí, nelze považovat za koridor republikového významu ... vzhledem k jeho situování uprostřed území ... kraje a využití (řešení dopravy v ... aglomeraci). Republikový koridor by měl přesahovat území jednoho kraje „*Míra podrobnosti jejich vymezení může být v PÚR v případě určení koncových bodů relativně vysoká, ovšem ve zbylé části by měla v souladu se smyslem PÚR jen obecně určovat základní směr.*“⁵⁶.

⁵⁴ Z. č. 350/2012 Sb.

⁵⁵ Viz rozsudek 1 Ao 7 / 2011 – 526, zejména odstavec [151], dále též [38] až [51]

⁵⁶ Viz rozsudek 1 Ao 7 / 2011 – 526, odstavec [51]

Požadavky uvedené v kapitolách 5. a 6. lze zařadit do aktualizace PÚR, pokud je pravděpodobné zahájení projektové přípravy do deseti let od předpokládaného schválení této aktualizace PÚR vládou. Výjimky lze připustit jen formou územní ochrany.

Kapitola 5. Koridory a plochy dopravní infrastruktury

- 1) čl. (78) - rozvojové záměry koridorů nových kapacitních silnic „S“: prověřit, zda jejich vymezení má jednoznačně republikový nebo mezinárodní význam, a zda není účelné a postačující jejich vymezení v ZÚR (viz novela SZ a právní názor NSS); prověřit účelnost vymezení dalších koridorů s tímto označením, zohlednit splněné úkoly v čl. (114) a (122);
- 2) čl. (121) R43 – s ohledem na splnění úkolu MD, který měl prověřit účelnost vymezení koridoru „Brno – Svitavy/Moravská Třebová (E 461)“, vypustit z textu slovo „Svitavy“;
- 3) prověřit republikový význam a účelnost vymezení rozvojového záměru silniční dopravy týkající se koridoru silnice R48 Starý Jičín – Palačov – Frýdek-Místek – Dobrá – hranice ČR / Polsko (– Krakov);
- 4) prověřit republikový význam a účelnost vymezení rozvojového záměru koridorů železniční dopravy:
 - (zkapacitnění tratě) Praha – Kolín;
 - Praha-centrum – Praha-letišť Václava Havla – Kladno;
 - spojující letiště L. Janáčka Mošnov – se Studénkou;
 - Polanka nad Odrou/Ostrava – Svinov – Havířov – Chotěbuz – Český Těšín;
- 5) prověřit účelnost změny čl. (129) KD1 – hranice PL / SRN / ČR – Liberec – Turnov – Mladá Boleslav – Praha z kombinované dopravy na železniční konvenční;
- 6) prověřit republikový význam a účelnost vymezení rozvojových záměrů koridorů vodní dopravy:
 - čl. (123) VD1: Labe: Kunětice – hranice ČR/SRN;
 - čl. (127) VD5: Třebenice – České Budějovice;
 - průplavního spojení Dunaj – Odra – Labe;
- 7) vyřadit rozvojový záměr koridor vodní dopravy čl. (126) VD4: Odra – Váh;
- 8) prověřit republikový význam a účelnost vymezení rozvojových záměrů ploch pro rozšíření letišť Brno, Ostrava, Přerov;
- 9) prověřit rozvojový záměr koridoru silniční dopravy Kladsko – hranice PL/ČR – Králíky – (Brno).

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

Aktualizace PÚR v této části je dána potřebou:

- TEN-T revize (dokument EU v současnosti projednáváný v Parlamentu EU)⁵⁷ s novým členěním dopravní infrastruktury i přehodnocením mnohých záměrů i priorit;
- zajištění dopravní dostupnosti regionů a zvýšení konkurenceschopnosti;
- zohlednění splněných úkolů stanovených v PÚR a v usnesení vlády č. 929/2009;
- zohlednění záměrů vyplývajících z celostátních rozvojových dokumentů a dokumentů územního rozvoje sousedních států, v této souvislosti řešení návaznosti na sousední státy.

⁵⁷ více informací viz <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

Kapitola 6. Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů

- 1) prověřit, zda způsob vymezení rozvojových záměrů v PÚR je slučitelný s jejím účelem (např. uvádění technických parametrů jmenovitá světlost, jmenovitý tlak, označení VVTL na VTL);
- 2) prověřit republikový význam a účelnost, popř. navržený směr vymezení rozvojových záměrů:
 1. koridoru pro posílení stávajícího profilu 400 kV Nošovice – Varín – hranice ČR / Slovensko;
 2. čl. (141) E3 – koridoru pro posílení propojení rozveden Kletné a Prosenice, zejména v úsecích Prosenice – Nošovice a Býškovice – Kletné;
 3. čl. (142) E4a – plocha pro rozšíření včetně vyvedení elektrického a tepelného výkonu elektráren a plocha vodní nádrže pro zajištění dlouhodobého provozu v lokalitě Dukovany;
 4. čl. (146) E7 – koridorů pro posílení stávajícího profilu 400 kV (V422) Mírovka – Čebín a 400 kV (V432) Kočín – Přestice včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic Mírovka, Kočín, Čebín a Přestice;
 5. koridorů pro posílení stávajícího profilu V415 Čech Střed – Chodov a koridoru pro posílení stávajícího profilu V400 Čechy Střed – Týnec, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Týnec, Čechy Střed a Chodov;
 6. koridoru pro posílení stávajícího profilu V401 Týnec – Krasíkov a koridoru pro posílení stávajícího profilu V402 Krasíkov – Prosenice, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Týnec, Krasíkov a Prosenice;
 7. čl. (148) E9 – plochy elektrické stanice 400/110 kV Chotějovice;
 8. plochy pro elektrickou stanici 400/110 kV Dětmárovice, včetně jejího napojení do přenosové soustavy za vypuštěný čl. (148) E9;
 9. plochy pro elektrickou stanici 400/110 kV Lískovec, včetně jejího napojení do přenosové soustavy koridoru pro posílení stávajícího profilu vedení V699 a plochy pro rozšíření elektrické stanice Nošovice za vypuštěný čl. (150) E11;
 10. záměr „MORAVIA – VTL plynovod“ – náhrada za čl. (153) P3 a čl. (159) P9 – a v této souvislosti prověřit koridory pro VTL plynovod Tvrdonice – Libhošť, Libhošť – Třanovice, Libhošť – Děhylov a Děhylov – Hať – hranice ČR/PL;
 11. čl. (161) P11 – koridory pro VTL plynovody v Jihomoravském kraji;
 12. plocha pro zásobník plynu Břeclav;
 13. koridor VTL plynovod Tvrdonice (podzemní zásobník plynu) – Břeclav (kompresní stanice);
 14. koridor VTL plynovod Horní Dvořiště – hranice ČR/Rakousko a koridor pro VTL plynovod Horní Dvořiště – Dubičné;
 15. koridor VTL plynovod Budičovice – hranice ČR/SRN;
 16. čl. (167) LAPV – plochy pro lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod (LAPV) s ohledem na splněný úkol pořízení generelu LAPV;
 17. plocha pro přečerpávací vodní elektrárnu s celkovým instalovaným výkonem nad 800 MW;
 18. plocha pro centrální sklad vyhořelého jaderného paliva – Skalka;

19. Nové Heřmínovy (potřebné plochy a koridory ke snížení povodňových rizik);
20. koridor pro posílení stávajícího přenosového profilu V430 Hradec – Chrást přestavbou stávajícího jednoduchého vedení na vedení 2x 400 kV a stávajícího vedení V431 Chrást – Přestice na vedení 2x 400 kV, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Hradec, Chrást a Přestice;
21. koridor pro posílení stávajícího přenosového profilu V411 Hradec – Výškov přestavbou stávajícího jednoduchého vedení na vedení 2x 400 kV, stávajícího vedení V412 Hradec – Řeporyje na vedení 2x 400 kV a stávajícího vedení V420 Hradec – Mírovka na vedení 2x 400 kV, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Hradec, Výškov, Řeporyje a Mírovka;
22. koridor pro posílení stávajícího přenosového profilu V417 Otrokovice – Sokolnice přestavbou stávajícího jednoduchého vedení na vedení 2x 400 kV a stávajícího vedení V418 Prosenice – Otrokovice na vedení 2x 400 kV, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Prosenice, Otrokovice a Sokolnice;
23. koridor pro posílení stávajícího přenosového profilu V433 Dasný – Slavětice přestavbou stávajícího jednoduchého vedení na vedení 2x 400 kV a stávajícího vedení V434 Slavětice – Čebín na vedení 2x 400 kV, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Dasný, Čebín a Slavětice;
24. koridor pro posílení stávajícího přenosového profilu Slavětice – Sokolnice výstavbou nového vedení 2x400 kV v souběhu se stávající linkou V435/6 (Slavětice – Sokolnice) a návazně koridoru pro přestavbu stávajícího vedení 220 kV (V243/4) Sokolnice – Rakousko (státní hranice) na vedení 2x 400 kV, včetně souvisejících ploch pro rozšíření elektrických stanic 400/110 kV Slavětice a Sokolnice mimo území kulturní památky UNESCO – Lednicko-Valtický areál;
25. plochy pro stanovení územních podmínek těžby uranu v oblasti jižně od Příbyslavi;
26. čl. (143) E4b – plochy nových elektrických zdrojů včetně vyvolané související technické infrastruktury;
27. koridor pro vedení 110 kV Nový Bor – Varnsdorf;
28. prověřit úpravu čl. (143) E4b: plocha pro Blahutovice – možnost vyvedení tepelného výkonu.

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

Aktualizace PÚR v této části je dána potřebou:

- zajištění energetické bezpečnosti, nezávislosti a zvýšení konkurenceschopnosti;
- zohlednění splněných úkolů stanovených v PÚR a v usnesení vlády č. 929/2009;
- zohlednění návazností záměrů vyplývajících z celostátních rozvojových dokumentů a dokumentů územního rozvoje sousedních států a PÚR;
- posilování energetických sítí zemního plynu ve směru sever-jih a západ-východ;
- návaznosti na evropskou strategii v oblasti nerostných surovin, kde je kladen důraz na maximální využívání domácích nerostných zdrojů;
- minimalizace dopadů klimatických změn na ČR;
- zajištění bezpečnosti a spolehlivosti dodávky a přenosů elektrické energie vyplývající z energetického zákona.

4. Návrhy na aktualizaci kapitoly 7. PÚR

Kapitola 7. Další úkoly pro územní plánování

Provéřít zejména:

- čl. (173) – účelnost vymezení pásu České Budějovice – Plzeň;
- čl. (174) – možnost zahrnutí území Osoblažska (část území ORP Krnov – obce Vysoká, Liptaň, Slezské Rudoltice, Rusín, Bohušov, Dívčí Hrad, Hlinka, Slezské Pavlovice, Osoblaha);
- návrhy opatření v územně plánovací činnosti krajů a obcí [viz kapitola g) bod 1) Zprávy].

Odůvodnění návrhů na aktualizaci:

S ohledem na nové skutečnosti vyplývající z poslední úplné aktualizace ÚAP a vydaných ZÚR a s ohledem na veřejné zájmy v území je nutné prověřit vymezení území vykazující relativně zvýšené požadavky na změny v území a území vykazující relativně vyšší míru problémů, zejména z hlediska udržitelného rozvoje území.

e) Stanovisko podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny

Bude doplněno.

f) Stanovisko Ministerstva životního prostředí zpracované na základě kritérií podle přílohy č. 8 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s uvedením, zda má být aktualizace PÚR posouzena z hlediska vlivů na životní prostředí

Bude doplněno.

g) Návrh opatření, která je nutno provést v územně plánovací činnosti krajů a obcí, v činnosti ministerstev a dalších ústředních správních úřadů

- 1) Návrh opatření v územně plánovací činnosti krajů a obcí:
 1. provádět v ZÚR zpřesňování ploch a koridorů rozvojových záměrů vymezených v PÚR s ohledem na konkrétní podmínky území. K tomu nepostačuje stanovení neměnné šíře koridoru od osy liniového rozvojového záměru;
 2. zvážit účelnost pořízení územní studie krajiny podle stanovených charakteristik krajín v ZÚR ve spolupráci orgánů územního plánování KÚ a orgánů ochrany přírody a krajiny jako podkladu pro územně plánovací činnost obcí a rozhodování v území;
 3. v návaznosti na prioritu PÚR v čl. (31) prověřit lokality vhodné pro využití obnovitelných zdrojů energie s vyhovujícími územními podmínkami (např. veřejná technická infrastruktura a charakter území);
 4. prověřit návaznost nadregionálního ÚSES na sousední státy a kraje.
- 2) Z posouzení a vyhodnocení uplatňování PÚR vyplynulo, že pro účinnost budoucího územního rozvoje jsou významné vstupy pořízené ministerstvy a jinými ústředními správními úřady. Jedná se zejména o potřebu:
 1. zpracovat koncepci letecké dopravy. Nositel úkolu – MD ve spolupráci s MMR, MŽP a kraji, termín – rok 2013;
 2. navrhnout způsob uplatnění výstupu výzkumného projektu – *Sítě dálkových migračních koridorů a podmínky územní ochrany* v územně plánovací činnosti, zejména s ohledem na identifikovaná kritická a problémová místa. Nositel úkolu – MŽP ve spolupráci s MMR, MD a kraji, termín – rok 2013;
 3. předložit vládě koncepci vojenských újezdů, zejména jejich souvislostí s územním rozvojem obcí a krajů. Nositel úkolu – MO ve spolupráci s MMR a kraji, termín – rok 2013;
 4. prověřit účelnost, reálnost a upřesnit požadavky vymezení koridoru E1 v čl. (139) – koridor pro vedení 400 kV Otrokovice - Vizovice - Střelná - hranice ČR/Slovensko (-Považská Bystrica). Nositel úkolu – MPO ve spolupráci s MMR, termín – rok 2013;
 5. prověřit účelnost, reálnost a upřesnit požadavky vymezení koridorů rychlého železničního spojení Praha – Wroclav a Praha – Plzeň i s ohledem na dosud nevyjasněné požadavky na traťovou rychlost a zařazení do konvenčních nebo vysokorychlostních tratí. Nositel úkolu – MD, termín – rok 2015;
 6. uplatňovat ve svých stanoviscích k ZÚR výsledky splněných úkolů z PÚR. Nositelé úkolu – ministerstva a jiné ústřední správní úřady;

Vysvětlení používaných pojmů

- **Adresné úkoly** – úkoly stanovené u jednotlivých článků PÚR pro příslušné ministerstvo nebo ústřední správní úřad a kraj.
- **Koridor** – plocha vymezená pro umístění vedení dopravní a technické infrastruktury [§ 2 odst. 1 písm. i) SZ].
- **Plocha nadmístního, příp. republikového významu** – plocha, která svým významem, rozsahem nebo využitím ovlivní území více obcí, popřípadě území více krajů; v případě hlavního města Prahy se za plochu nadmístního významu považuje plocha celoměstského významu [§ 2 odst. 1 písm. h) SZ]. V tomto smyslu je nutno chápat v obecné poloze republikový a nadmístní význam.
- **Konzultační výbor pro zpracování Politiky územního rozvoje ČR** zajišťuje součinnost ministerstev, vybraných ústředních orgánů státní správy a krajů při zpracování Politiky územního rozvoje a při poskytování relevantních podkladů. Konzultační výbor mimo jiné dále projednává například vzájemné územní vazby a dopady do území. Připravuje rovněž návrhy řešení zjištěných problémů k předložení Koordinačnímu výboru pro zpracování Politiky územního rozvoje.
- **Koordinační výbor pro zpracování Politiky územního rozvoje ČR** je orgán tvořený zástupci příslušných ministerstev, dalších ústředních orgánů státní správy a krajů. Náplní činnosti Koordinačního výboru je zejména posuzování a projednávání návrhů řešení zjištěných problémů předkládaných Konzultačním výborem pro zpracování Politiky územního rozvoje.
- **Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území** určují požadavky na konkretizaci obecně formulovaných cílů a úkolů územního plánování a určují strategii a základní podmínky pro jejich naplňování v územně plánovací činnosti krajů a obcí a při tvorbě resortních koncepcí s důsledky pro území (čl. 11 PÚR).
- **Rozvojové oblasti a rozvojové osy** jsou vymezovány v územích, v nichž z důvodů soustředění aktivit mezinárodního, republikového a regionálního významu existují zvýšené požadavky na změny v území (čl. 33 PÚR).
- **Rozvojový záměr** – záměr na změnu v území republikového významu pro dopravní a technickou infrastrukturu a pro zdroje jednotlivých systémů technické infrastruktury, které svým významem, rozsahem nebo předpokládaným využitím ovlivní území více krajů (čl. 3 PÚR).
- **Specifické oblasti** jsou vymezovány v územích, ve kterých se v porovnání s ostatním územím ČR dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území, tj. problémy se zajištěním vyváženého vztahu příznivého životního prostředí, hospodářského rozvoje a soudržnosti společenství obyvatel území (uvedené v důvodech vymezení). Přitom se jedná o území se specifickými hodnotami anebo se specifickými problémy mezinárodního a republikového významu, nebo které svým významem přesahují území kraje (čl. 65 PÚR).
- **Udržitelný rozvoj území** spočívá ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích (§ 18 odst. 1 SZ).
- **Územně analytické podklady** obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících

z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území (dále jen „limity využití území“), záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci – dále jen „rozběr udržitelného rozvoje území“ (§ 26 odst. 1 SZ).

- **Územní rozvoj** – konsensuální obecně prospěšný rozvoj hodnot území ČR (čl. 3 PÚR).
- **Zásady územního rozvoje** jsou územně plánovací dokumentací na úrovni kraje. Stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stanoví kritéria pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití (§ 36 odst. 1 SZ). K jejich pořizování je zmocněn krajský úřad v přenesené působnosti a k vydání zastupitelstvo kraje v samostatné působnosti (§ 7 odst. 1 a 2 SZ).
- **Změna v území** – změna jeho využití nebo prostorového uspořádání, včetně umísťování staveb a jejich změn (§ 2 odst. 1 písm. a) stavebního zákona).

Používané zkratky

KÚ	– katastrální území
MF	– Ministerstvo financí
MD	– Ministerstvo dopravy
MMR	– Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	– Ministerstvo obrany
MZe	– Ministerstvo zemědělství
MZV	– Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	– Ministerstvo životního prostředí
OB	– rozvojová oblast
ORP	– obvod obce s rozšířenou působností
OS	– rozvojová osa
PÚR	– Politika územního rozvoje ČR 2008
SOB	– specifická oblast
SZ	– stavební zákon
ÚAP	– územně analytické podklady
ÚAPk	– územně analytické podklady krajů
ÚPD	– územně plánovací dokumentace
Zpráva	– Zpráva o uplatňování Politiky územního rozvoje ČR 2008
ZÚR	– zásady územního rozvoje
AGN	– evropská dohoda o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu
VVURÚ	– vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území